

Nieuwsbrief Leren - Boekbespreking Lieven Coppens

Eerder verschenen op: <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

Auteur(s): Lidy Ahlers en Karin van de Mortel
Titel: Aanvankelijk technisch lezen
Uitgeverij: CPS
Plaats: Amersfoort
Jaar: 2007
Pagina's: 106
ISBN-13: 978-90-6508-588-7

Het Nederlandse CPS startte in 2007 met een reeks boekjes over de *doorgaande leeslijn* voor leerlingen van 3 tot 13 jaar. Omdat het duidelijk is dat een goede leesvaardigheid niet alleen de basis is voor succes op school maar ook voor het zich goed voelen in onze *talige maatschappij*. Deze reeks is gebaseerd op recente wetenschappelijke inzichten. Het logo van de reeks is - zoals dat nu eenmaal gaat met logo's - niet lukraak gekozen. Centraal staat de bloem, die alle hoofdgebieden en aspecten van het leren lezen bij elkaar plaatst en met elkaar in verband brengt. De bloem is tegelijk het symbool voor de groei in het leesproces. De *mondelijke taalvaardigheid* is de aarde waarin de bloem geworteld is. De stengel staat symbool voor een *goede start* van het leren lezen. Het hart van de bloem is het *aanvankelijk technisch lezen*. De bloemblaadjes worden gevormd door het *voortgezet technisch lezen*, het *begrijpend lezen*, het *studerend lezen*, de *leesbevordering* en de *leesvormen*.

In het derde deel van de reeks staat het *aanvankelijk technisch lezen* in het eerste leerjaar (groep 3) centraal. Ook hier begint men met feiten en meningen tegenover elkaar te zetten. In de daarop volgende hoofdstukken gaat men kort in op het leren lezen in de voorafgaande periode, om dan in het vijfde hoofdstuk dieper in te gaan op de overgang van de derde kleuterklas (groep 2) naar het eerste leerjaar (groep 3).

Dit vijfde hoofdstuk levert een belangrijke bijdrage aan de discussie wanneer een kind schoolrijp moet geacht worden. Het zet een aantal essentiële voorwaarden voor het leren lezen op een rijtje, zoals daar zijn:

- een goede mondelinge taalontwikkeling en woordenschat
- ervaringen met letters
- het beheersen van bepaalde fonologische en fonemische processen
- een context met sociaal-emotionele ondersteuning

Daarbij verwijst men naar wetenschappelijk onderzoek dat aantoont dat het veel effectiever is om bij problemen vroegtijdig in te grijpen dan om een kind de derde kleuterklas te laten overzitten. Dit hoofdstuk bevat ook een aantal interessante inzichten in verband met het starten van het leren lezen enerzijds en een gedifferentieerde leesinstructie in het eerste leerjaar anderzijds.

Het zesde hoofdstuk werkt het *aanvankelijk technisch lezen* in het eerste leerjaar (groep 3) gedetailleerd uit. De leergebieden die in dit leerjaar aan bod komen zijn:

- de mondelinge taalvaardigheid
- het aanvankelijk technisch lezen
- het begrijpend luisteren en het begrijpend lezen
- de woordenschat
- de tussendoelen beginnende geletterdheid
- de verschillende leesvormen

Bij de methodeoverstijgende aspecten blijven de auteurs kort stilstaan bij de uitgangspunten van effectief leesonderwijs, die voor het CPS centraal staan in een proactieve benadering om het leesonderwijs te verbeteren.

Het doel van het eerste leerjaar moet zijn dat 95% van de leerlingen aan het eind van het eerste leerjaar minimaal AVI-E3 (nieuwe niveaus, voorheen AVI 2) beheerst en een A-, B- of C-score haalt op de Drie-minuten-toets van Cito. Dit wordt verder nog concreet vertaald naar tussendoelen voor momenten in de loop van het eerste leerjaar.

Nieuwsbrief Leren - Boekbespreking Lieven Coppens

Eerder verschenen op: <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

Dit betekent ook dat men de methode voor aanvankelijk lezen moet afwerken in het eerste leerjaar, en niet een deel ervan doorgeeft naar het tweede leerjaar.

Het stukje over methodes, leesvormen en leeslijnen kan als volgt samengevat worden: gebruik een goede methode voor aanvankelijk lezen op de goede manier en vul de leeslessen aan met verschillende leesactiviteiten. Een aantal van die leesactiviteiten wordt verder toegelicht.

Dit hoofdstuk wordt afgesloten door een geannoteerd overzicht van mogelijke toetsen en verdere uitleg over de effectieve aanpak van risicokinderen, differentiatie, instructie en een protocolachtige aanpak.

Het zevende hoofdstuk gaat kort in op het *aanvankelijk technisch lezen* in een graadsklas (combinatieklas). Voor de Vlaamse situatie is dit maar voor een stuk relevant omdat er geen combinatieklassen zijn waarbij leerlingen uit de derde kleuterklas en het eerste leerjaar samen zitten.

Het achtste hoofdstuk geeft een aantal concrete activiteiten die leerkrachten kunnen gebruiken om aan bepaalde leergebieden te werken. Het negende hoofdstuk geeft uitleg over hoe een school een verbeterplan voor taal en/of lezen kan uitwerken. Het tiende hoofdstuk gaat in op de belangrijke rol die ouders bij het leren lezen spelen. Het boekje sluit af met enkele conclusies.

[2008-07-05]